

tiivä on uudenlainen, ja se tuulettaa rohkeasti vanhoja käsityksiä. Parhaana pidän siis JP-analyysia, vaikka en olekaan aivan varma, onko kyseessä viimeinen sana aiheesta, ja ylipäättään ns. konjunktioiden kolmijaon idea tuntuu menevän läpi. Jo työn uutta luovan luonteen vuoksi voi ilman muuta odottaa, että mukana on kohtia, joihin teoria ei itse asiassa ole lainkaan varautunut. Tällöin olisi käsittääkseni ollut kohtuullista odottaa avoimien kohtien selkeää osoittamista, ei varsinaisia ratkaisuja. Nyt liian paljon jää arvattavaksi. Työn selkeydessä, formaalisten keinojen läpiviennissä ja empiiristen väitteiden paikkansapitävyudessa on ollut paljon huomautettavaa. Jälkikäteen tuntuu erityisesti, että selektiivisemmällä aiheen rajaamisella olisi päässyt uskottavampiin tuloksiin.

MARIA VILKUNA

KIRJALLISUUS

- HINTIKKA, JAAKKO 1976: The semantics of questions and the questions of semantics. *Acta Philosophica Fennica* 28/4.
- JOHANNESSEN, JANNE BONDI 1993: Coordination. A minimalist approach. Dr. Philos. dissertation, University of Oslo, Faculty of Arts, Linguistics Department.
- KALLIOKOSKI, JYRKI 1989: Ja. Rinnastuksen ja rinnastuskonjunktion tarkastelu. SKS, Helsinki.
- LIEKO, ANNELI 1992: The development of complex sentences. SKS, Helsinki.

Kainuulaista savoa

ALPO RÄISÄNEN *Kuhmon murrekirja*. Kotiseudun murrekirjoja 12. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 581. SKS, Helsinki 1993. 332 s. ISBN 951-717-746-1.

Esitellessään Matti Punttilan toimittamaa Anjalankosken murrekirjaa Erkki Lyytikäi-

nen kyseli, mikä pohjalaisia ja savolaisia vaivaa, kun Kotiseudun murrekirjat keskittyvät pääasiassa hämäläismurteisiin (1991: 220). Totta onkin, että tässä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran julkaisemassa sarjassa on enemmistö – nyt jo yhdeksän teosta – länsimurteiden alueelta, nimenomaan hämäläismurteista ja lounaisista siirtymämurteista. Itämurteiden alueelta sarjassa on ilmestynyt vasta yksi kaakkoismurteiden ja yksi savolaismurteiden näytekokoelma.

Itämurteet ovat nyt saaneet Kotiseudun murrekirjoihin kolmannen julkaisun, ja kainuulaisille se on jo toinen. Alpo Räisänen, joka on toimittanut aiemmin Kainuun murteiden ja nimistön oppaan (Kainuun Sanomain kirjapaino, Kajaani 1982) ja Suomussalmen murrekirjan (Kotiseudun murrekirjoja 5, 1986), on ahkeroinut valmiiksi Suomussalmen naapuripitäjästä Kuhmosta kirjasarjan uusimman osan. Tämä 332-sivuisen teos sisältää alkusanojen mukaan lähes 13 tuntia murretta 20 haastateltavalta, jotka ovat syntyneet vuosina 1878–95. Nauhoitteet ovat peräisin tekijän omilta murteenkeruumatkoilta 1961 ja 1966, ja tästä syystä myös kertojien ja haastattelutilanteiden esitelyt ovat laajoja ja värikkäitä muistelmia. Haastateltavien määrä on ilahduttavan suuri, sillä joukkoon mahtuu hyvinkin erilaisia murteenkäyttäjiä, sekä naisia että miehiä. Lukijalle se merkitsee paitsi vaihtelevampaa sisältöä myös vaihtelevampaa murretta. Samaa tarkoitusta palvelee näytteiden aiheittainen valinta: se on Räisäsen mukaan tehty siten, että »vanha Kuhmon murre ja kuvaukset vuosisadanvaihteen ja 1900-luvun alkupuolen kuhmolaisesta elämämenosta tulisivat mahdollisimman monipuolisesti esiin» (s. 12).

Murteen transkriptioasusta joutuu murrekirjan toimittaja tekemään vaikeita ratkaisuja, kun tavoitteena on sekä kotiseudun perinteestä kiinnostuneille että kielentutkijoille sopiva näytekokoelma. Mitä enemmän murteessa on foneettista horjuvuutta, esimerkiksi konsonanttien kvantiteetissa tai diftongien ääntämyksessä, sitä enemmän merkintätapoja on yleistettävä, ja sitä epätarkemman kuvan lopputulos antaa todelli-

sesta murteesta. Kuten muutkin savolaismurteiden litteroijat myös Alpo Räisänen on joutunut yleistämään *i*, *u*, *y* -loppuiset diftongit *e*, *o*, *ö* -loppuisiksi (*poeka*, *laolaa*), vaikka niiden ääntämys ei hänen mukaansa ole niin väljää kuin Pohjois-Savon murteissa (s. 295). Diftongeja ongelmallisempi on Kuhmon murteessa ollut kuitenkin kvantiteetiltaan vaihtelevien yleis- ja erikoisgeminatiotapausten merkintä. Erikoisgeminatio on näytteissä jätetty tavallisesti merkitsemättä, mutta lähellä täyttä geminaattaa oleva vahva erikoisgeminatio – samoin kuin yleisgeminatiokin – on foneettisuudesta huolimatta merkitty »liioitellen» kahdella kirjaimella: *pallaa*, *kertommaan* (s. 13, 15). Liioittelu onkin tässä tapauksessa paikallaan, sillä lukijalle on tärkeämpää saada kuva konsonanttien ääntymisestä, siis kuulohavainnosta, kuin foneemien ja allofonien suhteista. Keston horjuvuuden vuoksi geminatioilmiöiden vahvuudesta on mainittu erikseen haastateltavien yhteydessä.

Loppukahdennus – sananloppuisen *k:n* jatkaja – on merkitty näytteisiin (*tehät työtä*, *ei pijäl liikkuo*), mutta loppu-*n:n* assimilaatio on jätetty merkitsemättä: *uunin peällys*, *mitähän lie*. Tässä tapauksessa murrekirjojen toimittajat ovat noudatelleet vaihtelevasti kahta erilaista tapaa. Suomussalmen murrekirjassa Räisänen perustelee *n:l*listä kirjoitusasua luettavuuden parantamisella (1986: 22). Samoin perustein voisi tietysti myös loppukahdennuksen ja laryngaaliklusiilin jättää merkitsemättä, eihän lukija ole niihinkään tottunut yleiskielen oikeinkirjoituksessa. Marjatta Palander (1987: 554) ja Pekka Lehtimäki (1987: 551) ovatkin kiinnittäneet huomiota *-n:n* merkinnän yksinkertaistukseen arvioidessaan Suomussalmen ja Karkun murrekirjoja. Lehtimäen mielestä karkeistus sopii toisiin murteisiin paremmin, toisiin huonommin, ja häiriötä siitä voi olla esimerkiksi eräiden muotoryhmien horjuvissa sandhitapauksissa (*kin* ja *kaan*, *kään* -liitepartikkelit, *sitten* ~ *sitte*^x -vaihtelu).

Yksi litterointia koskeva periaatteellinen ratkaisu, jonka Alpo Räisänen on muiden kirjasarjan toimittajien tapaan tehnyt, kos-

kee takeltelujen, toistojen ja täytesanojen karsimista. Puhuttu kieli poikkeaa syntaktisesti hyvin paljon kirjakielestä, eikä pitkiä yhdyslauseketjuja, lauseenlisäkkeitä ja anakoluutteja ole helppo seurata kirjoitetusta kerronnasta. Tästä syystä murteen kirjoitusasua on karkeassa transkriptiossa pyritty selventämään jättämällä pois sisällön kannalta merkityksettömiä sanoja, toistoja ja tankkauksia. Räisänen viittaa murteen merkintää käsitellessään Suomussalmen murrekirjaan ja mainitsee tehneensä Kuhmon näytteisiin enemmän poistoja (s. 13). Sanojen karsinta on seikka, joka kielentutkijan on otettava huomioon, kun hän käyttää teosta aineslähteenä. Mihän tahansa tutkimusaiheisiin (esim. eräät syntaktiset, tekstilingvistiset ja pragmaattiset tutkimukset) tällaiset tekstit eivät sovi. On hyvä, että tekstin muokkauksesta on mainittu, mutta eri litteroijat ja toimittajat ovat oikoneet näytteitä varmaan hiukan eri tavalla. Tästä syystä toivoisi, että periaatteita esiteltäisiin joskus tarkemmin vaikkapa pienten tekstivertailujen avulla.

Täytesanojen poisto tai kirjakielen virke- ja lauserakenteisiin pyrkivä kirjoitustapa ei aina välttämättä selvennä murretekstiä. Murrenäytteiden luettavuus on hyvin suhteellista, ja jokainen murteita litteroinut tietää, miten eriaisteisia idiolektit ovat selkeydeltään ja miten monet seikat tuohon selkeyteen vaikuttavat. Puheen hahmottaminen virkekokonaisuuksiksi, käytännössä siis pisteiden ja isojen alkukirjainten käyttö, voi sotia esitystavan sujuvuutta vastaan. Alpo Räisänen on pannut ristiriidan merkille esitellessään vuonna 1894 syntyneen Pekka Komulaisen kielenkäyttöä (s. 174). Tämän erinomaisen kertojan yhtenäisen suullisen esityksen jaksottelu kirjoitukseksi on ollut hankalaa ja virkerajojen merkitseminen usein väkinäistä. Itse pidin Pekka Komulaisen »pitkävirkkeisiä» karhunkaatarinoita kuitenkin helppolukuisempina kuin sellaisia tekstejä, joissa on käytetty runsaasti pistettä, vrt. esim.

Ja tuota, se oli se karhuun kosketuksen soamine' oli sellaista tuota kun meiltä, hevonen kuoli talavella ähkyyn tuota ni,

sitten me velivaenoan kansap pantiin tuota se, hevosen roato pantiin mutakuoppaan tuota ja, sitten närreitä hakattiin huohmattavan paljo siihen hevosen roavon peälle ja sitte koattiin semmonen mahottoman suuri koevu niihen närreihin peälle paenoksi, ni' että se pysyy veissä se roato siellä syvässä niin jotta tuota se ei haese. (S. 175; Pekka Komulainen.)

Niissä (kangastooleissa) on paljo puita. On. Nehä' on sikäli, ne_on isommat nyt. Jos tästä näen nyt tuonnes seinää' astin ni, niin loajat on ne puut. Ja niissä orret sitte näen korkeat ja siihe' o' istun sitte jossa istutaan. Kuvotaan sitte. Minä oon kutonna paljo ennen nuorempana kankaetae. Vieraallekki' oon kutomassa ollut. Van nykyjään ne tuota, on raotasi kuuluu. Ne kuuluu olovan siistimpie. Ne ei niin loajoa alloa ota. (S. 62; Anna-Lyyti Pulkkinen, s. 1888.)

Jälkimmäisen näytteen tapaan litteroidut tekstit saattavat olla suurelle yleisölle luetavampia, mutta murteita tunteva tutkija jää miettimään, onko niissä kyse harvapuheisen kielenoppaan pitkistä tauoista vai vuolassanaisesta kerronnasta, jota litterointiperiaatteiden mukaan (s. 13) on jäsennetty nimenomaan pisteiden avulla.

Murteen merkintäseikat on lueteltu teoksen alussa, kun taas itse murteen esittely on sijoitettu näytteiden jälkeen. Äänne- ja muotopiirteiden esittelyt ovat tämänkaltaisessa kirjasarjassa erittäin tärkeitä, sillä ne selvittävät murteen yleisluonnetta ja rakennetta ja valaisevat samalla tekstissä esiintyviä ilmiöitä. Oikeastaan ne ansaitisivat paikkansa aivan teoksen alkuun, ennen transkription esittelyä. Tällöin myös idiolekteissa havaitut erikoisuudet niveltäisivät luontevasti aiempaan yleiskatsaukseen.

Murrepiirteiden valinta ja luonnehdinta ei ole aivan yksinkertainen tehtävä, kun lukijoiden teoreettinen kielentuntemus vaihtelee suuresti. Kotiseudun murrekirjoissa onkin pyritty mahdollisimman ymmärrettävään kieleen, ja ilmiöt on pystytty yleensä kuvailemaan ilman vaikeatajuista terminologiaa. Esiteltäviä piirteitä on useimmissa murteissa niin paljon, että toimittaja joutuu

harkitsemaan, mikä on olennaista ja minkä taas voi jättää sivuun. Kainuun murteiden runsaan piirrevalikoiman Alpo Räisänen on jäsennellyt äänne- ja muotorakenteeseen, lauserakenteeseen ja sanastoon. Toinen mahdollisuus olisi ollut piirteiden kerrostaminen itä- ja länsimurteisuuksiin, savolaispiirteisiin ja omaleimaisiin kainuulaisuuksiin. Valittu dispositio sopii kuitenkin perustellusti juuri Kuhmon murteesta valittuihin ilmiöihin, nimenomaan lauserakenteen ja sanaston vuoksi.

Äänne- ja muoto-opin piirteissä on esitely keskeisistä itämurteisuuksista mm. diftongiutumisen, labiaalistumisen, *a, ä* -loppuiset vokaaliyhtymät ja *ts*-yhtymän vastine sekä *kin* ja *kaan, kään* -liitteen vastineita, monikon genetiivi, monikon illatiivi, aktiivin 2. partisiippi, omistusliitteitä ja eräitä johdostyyppejä. Yleis- ja erikoisgeminatio ja laryngaaliklusiili tulevat esiin teoksen alussa transkriptioseikkojen yhteydessä, tosin vain kielentutkijalle avautuvassa muodossa (s. 13–14). Jäin kaipaamaan murteen äänne- ja muotorakenteen kuvauksesta mainintaa eräistä Kainuun murteiden läntisistä ja itäisistä tuntomerkeistä (*me, mennä; voipi, oun*), samoin sellaisista omaleimaisuuksista kuin *evät* (kieltosanan monikon 3. persoonan muoto, esim. s. 161, 191, 237) ja *isomie peltoja, suurimina juhлина, pitimään 'pisimpään'* (*n : ma* -johtiminen superlatiivi, s. 39, 108, 232) sekä loppu-*i:n* täydellinen säilyminen (*osasi*). Varsinkin kirjakielenä ja useimmista muista murteista poikkeavat variantit kiinnostaisivat varmaan kaikkia lukijoita, ja esimerkiksi *evät* ja *isomie* -tyyppisten tapausten avulla voisi helposti valaista myös suomen kielen historiallista kehitystä.

Murrepiirteiden selityksistä kiinnitti huomiotani aktiivin 2. partisiipin essiivin analyysi (s. 297), jossa ensisijaisena kriteerinä on pidetty verbin yksi- tai kaksivartaloisuutta. Aineisto näyttää osoittavan kuitenkin, että kuten muissakin savolaismurteissa alkuperäisten essiivimuotojen haplologiseen lyhenemiseen vaikuttaa selvimmin tavuluku: *antanna, osanna*, mutta *vienynnä, tehnyynnä* (poikkeuksellisesti kuitenkin *tain-*

na, tiennä, moanna, kaonna). Lyhenemistä rajoittaa lisäksi tavuluvusta riippumatta verbin vartalokonsonantti *l*, *r* tai *s*, jonka yhteydessä ei synny haplogogian edellytyksiä (*ollunna, pessynnä; kävellynnä*). Attribuutina ja predikaatiivina partisiippimuodot ovat taas yleissavolaiseen tapaan säilyttäneet loppu-*t:n* (*tottunut reille'antaja*, s. 53).

Kiintoisimman osan murteen esittelystä muodostaa sanaston käsittely, jota olisi lukeut pitemmältikin. Erinomainen on myös paikkakuntalaisille tervetullut katsaus paikannimistöön; sellaisen laatimiseen ei kaikilla murteenutkijoilla riitä perehtyneisyys eikä kokemus. Viimeisenä teoksessa on tavanomaisen sanaluettelo. Se on hyödyksi varsinkin kielentutkijoille, mutta myös muut murteesta kiinnostuneet voivat etsiä sen perusteella aitoja konteksteja, jotka havainnollistavat sanojen käyttöä ja jopa selittävät niitä. Lukijan kannalta harmillisena puutteena pidän kuitenkin sitä, ettei teossarjan sanaluetteloihin liity minkäänlaisia selityksiä ja että teksteissäkin niitä on yleensä aivan liian vähän. Mitä kauemmas etäännyimme vanhasta kansankulttuurista ja siihen liittyvistä murteista, sitä vaikeampi on ymmärtää elävintäkään kerrontaa, jos siinä vilahtelevat *oukarit, räkälit, möljät ja rompsit*. Kielentutkija tietää kyllä, mistä sanojen merkityksiä voi etsiä, mutta muille entisajan kulttuuria tuntemattomille ne jäävät täysin hämärän peittoon, eikä lähdeaineistoa ole kaikkien saatavilla. Periaatteeksi sanojen selityksiin toivoisi sitä, että ainakin Nykysuomen sanakirjaan kuulumattomat, jokapäiväisestä nykykielestä puuttuvat tai siinä aivan eri merkityksessä esiintyvät sanat varustetaan tekstissä ensi kerran esiintyessään merkityksenselityksin. Tällöin selitykset olisi myös helppo löytää sanahakemiston sivunumeroiden avulla.

Palaan lopuksi vielä alussa mainitsemani Erkki Lyytikäisen kysymykseen savolaisten ja pohjalaisten murrekirjojen harvalukuisuudesta. 300–400-sivuisen näyttekoelman toimittaminen – suunnittelu, näytteiden valinta ja litterointi, kertojien ja murteen esittely, sanahakemiston laadinta ja kuvituksen hankkiminen – on ilmeisesti paljon

vaivalloisempi urakka kuin lopputuloksesta voi päätellä. Vuosien takaisista yrityksistäni tiedän, ettei teos synny pelkästään murreutkimusten sivutuotteena, ikään kuin äännehistorian oheislukemistoksi, vaan se vaatii aivan oman aikansa ja työrupeamansa, samoin apu työvoimaa.

Toinen kynnyksen korottaja Kotiseudun murrekirjan toimittamisessa saattaa olla se vaatimus tai suositus, että laaja näyttekoelma sisältää vain yhden pitäjän murretta. Ainoa poikkeus koko sarjassa on Pertti Virtarannan toimittama Länsi-Kannaksen murrekirja (osa 3, 1982), jossa on näytteitä neljästä pitäjästä. Veikko Ruoppila onkin eräässä arvioinnissaan viitannut tähän teokseen ja kysynyt, eivätkö sarjan muut osat voisi noudatella samaa mallia (1984: 370). Monet käytännön seikat, kuten kustannukset, levikki ja käyttömahdollisuudet, puoltaisivat kirjojen alueellista laajentamista edes muutamaan pitäjään. Nyt pitäjien valinta jää helposti umpimähkäiseksi, eikä tapuolista, eri murrealueita kattavaa sarjaa saada kokoon ilman tarkempia ennakkosuunnitelmia. Lisäksi sarjan osat alkavat vähitellen toistaa itseään sisällön, murteen ja jopa murre-esittelyjen puolesta.

Kotiseututyön harrastajia ja ammattilaisia kiinnostavat varmasti myös naapurimurteet ja niiden vertailu. Vähäiset erot kiinnittävät murteissa tunnetusti enemmän huomiota kuin kokonaan erirakenteinen, omasta tai tutusta puheenparresta poikkeava kielimuoto. Toisaalta intuitiivisesti havaittuja eroja on usein vaikea määrittellä tarkemmin, ja juuri muutaman pitäjän murrenäytteissä ne olisi helppo osoittaa ja selittää murrealuetta samoilevalle lukijalle. Ihanteellisinta olisi tietysti, jos noita lukijamatkoja saisi tehdä myös kokonaisille murrealueille. Hannele Forsberg on osoittanut huolellisesti toimittamallaan teoksella Pohjois-Karjalan murrenäytteitä (Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseätiö, Joensuu 1988), että se on täysin mahdollista. Olisiko ehkä perustettava oma sarja tällaisille kokoelmille, etteivät ne jäisi irrallisiksi satunnaisjulkaisuiksi?

Joka tapauksessa Kotiseudun murrekirjat kaipaavat lisää työvoimaa eri murteisiin pe-

rehtyneistä kerääjistä ja tutkijoista. Laadukkaassa ja pitkälle karttuneessa sarjassa on erityyppisiä malleja uusiin teoksiin, eikä mikään estäne etsimästä ja kokeilemasta toisenlaisia ratkaisuja tässä käsittelemiini ongelmiin. Edellä esittämäni kritiikki onkin tarkoitettu yleisemmäksi pohdiskeluksi murrenäytekokoelmien toimitusperiaatteista ja -vaikeuksista. Joten lähdetään liikkeelle ja vastataan haasteeseen, me itäsuomalaiset ja te pohjalaiset!

AILA MIELIKÄINEN

LÄHTEET

- LEHTIMÄKI, PEKKA 1987: Professori omalla maallaan. [Pertti Virtarannan Karkun murrekirjan arviointi.] – Virittäjä 91 s. 548–551.
- LYYTIKÄINEN, ERKKI 1991: Kymenlaakson kieltä ja kansankulttuuria. [Matti Punttilan Anjalankosken murrekirjan arviointi]. – Virittäjä 95 s. 216–220.
- PALANDER, MARJATTA 1987: Suomussalmen murteen kirjaukset. [Alpo Räisäsen Suomussalmen murrekirjan arviointi.] – Virittäjä 91 s. 552–554.
- RUOPPILA, VEIKKO 1984: Yläsatakuntalaiset muistelevat. [Pertti Virtarannan Viljakkalan murrekirjan arviointi.] – Virittäjä 88 s. 368–370.
- RÄISÄNEN, ALPO 1986: Suomussalmen murrekirja. Kotiseudun murrekirjoja 5. SKS:n toimituksia 434. Mänttä.

Kontrastiivisen funktionaalisen lauseopin projekti

ARTO MUSTAJOKI *Mielestä kieleen. Kontrastiivisen funktionaalisen lauseopin teoriaa*. Yliopistopaino, Helsinki 1993. 243 s. ISBN 951-570-144-9.

Arto Mustajoen kirjan *Mielestä kieleen* lähtökohtana on ollut tarve laatia funktionaa-

linen kontrastiivinen lauseoppi, jota voitaisiin käyttää teoreettisena viitekehyksenä venäjän ja suomen vertailussa. Näiden kielten vertailu on ollut suosittu tutkielmien aihe Helsingin yliopiston slaavilaisten kielten laitoksella jo parin vuosikymmenen ajan. Selkeän viitekehyksen puuttumisen vuoksi kontrastiivinen tutkimus ei ole kuitenkaan kehittynyt yhtenäiseksi projektiksi.

Mustajoki on hahmotellut kirjassa esitettyä kuvausmallia viime vuosina venäjän laudaturseminaareissa opiskelijoiden kanssa. Vaikka malli liittyykin alun perin venäjän ja suomen kontrastiiviseen tutkimukseen, sen on tarkoitus soveltua myös muiden kielten vertailuun ja yksittäisten kielten kuvauksiin. Vain kirjan viimeinen luku keskittyy kielten vertailun periaatteiden esittämiseen. Suurin osa kirjasta, neljä ensimmäistä lukua, käsittelee funktionaalisen kuvausmallin sekä yksittäisten kielten että kontrastiiviseen tutkimukseen soveltuvia yleisperiaatteita ja peruskäsitteitä. Jokaista lukua täydentävät kommentit, joihin on sijoitettu viitteet ja vertailu muihin kuvausmalleihin. Bibliografian liitteessä on mainittu tutkielmat, joissa on tarkasteltu kontrastiivisesti suomea ja venäjää. Toisena liitteenä on tiivistelmä mallin keskeisestä sisällöstä.

Tarkasteltavia asioita havainnollistetaan ensi sijassa suomenkielisin esimerkein. Venäjänkieliset esimerkit on suomennettu, ja lukijalta ei yleensä edellytetä venäjän kielen tuntemusta. Jonkin verran esimerkkejä esitetään myös englannista, saksasta ja ruotsista. Esimerkit on valittu niin, että ne edustavat tai voisivat edustaa suoraa viestintää tai kerrontaa. Kuvauksen pääpaino on rakenteissa, jotka esiintyvät myös kirjoitetussa kielessä; lisäksi pyritään kuvaamaan huolitellussa puhutussa kielessä tavattavia rakenteita.

Pohtiessaan funktionaalisen kontrastiivisen tutkimuksen metodologiaa viimeisen luvun lopussa Mustajoki käsittelee muun muassa aineiston valintaa. Hän nimittää suositeltavaa metodologiaa intuitiivis-faktologiseksi, sikäli kuin metodilla tarkoitetaan tapaa kerätä aineistoa tai kriteerejä määrittellä kielen yksi-